

MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 11 november 2009

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om idrott och juridik på idrottsforum.org

Vi pratar ofta om idrottens kommersialisering, professionalisering, medialisering, men en annan process inom idrotten, som på ett liknande sätt implicerar det omgivande samhällets ökade inflytande över idrottsfältet – och som dessutom både följer i konsekvens av de andra processerna och på sätt och vis är en förutsättning för dem, är juridifieringen – förrättsligandet – av idrotten. Den här processen innebär enligt forumets juridifieringsexpert Bo Carlsson såväl att rätten tränger in i idrottsfältet som att idrottens gör sig gällande inom samhällets rättssystem, inom såväl straffrätten som civilrätten. Det finns sålunda behov av mer kunskap om den här viktiga processen. Förutom Bo Carlssons nya bok i ämnet, *Idrottens rättskulturer* (idrottsforum.org 2009), som vi räknar med att kunna recensera strax efter årsskiftet, har det också utkommit en stor bok på Human Kinetics, *Introduction to Sport Law* av John O. Spengler, Paul M. Anderson, Daniel P. Connaughton och Thomas A. Baker III. Här är det av naturliga skäl det amerikanska rättssystemet, och de amerikanska idrotterna som står i centrum, men vår recensent Jyri Backman har ändå funnit en hel del intressant material i boken som är relevant också för en svensk/nordisk/europeisk idrottsjurist.

Sport Law inom Common Law

Jyri Backman

Institutionen för idrottsvetenskap, Malmö högskola

*John O. Spengler et al***Introduction to Sport Law**

277 sidor, inb., ill.

Champaign, IL: Human Kinetics 2009

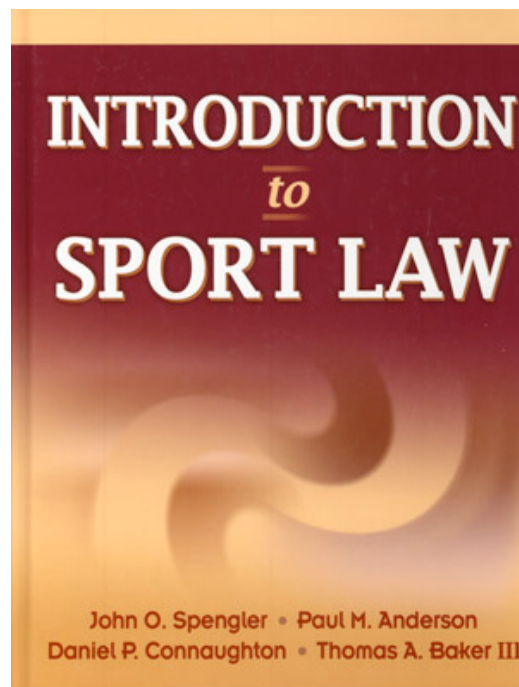
ISBN 978-0-7360-6532-6

För den kommersialiserade och professionella idrotten har idrottsjuridik och idrottsrelaterad juridik blivit en central del. Den kommersialiserade och professionaliserade idrotten bygger mycket på regelverket kring sändningsrätt (tv- och media rättigheter) samt immaterialrätt.

Elitidrottsevenemang såsom de Olympiska spelen, VM i fotboll och ishockey och inte minst Super Bowl skulle inte kunna genomföras utan rättslig reglering och styrning. Idrottsjuridik fick sitt genombrott i Europa efter Bosmandomen år 1995. Betydelsen av domen för den europeiska idrotten var så stor att man kan tala om tiden före och tiden efter Bosman. På andra sidan Atlanten har Sport Law, som är den amerikanska beteckningen på idrottsjuridik, å andra sidan funnits längre. Detta har sin naturliga förklaring i idrottens roll som

underhållningsindustri vilken bygger på principerna om "franchising". Den amerikanska proffsidrottsindustrins utveckling har inneburit att behovet av kunskaper i och om sport management och i synnerhet idrottsjuridik har ökat. Vad menas då med begreppet sport management? Tomas Peterson har använt sig av begreppet handhavandet av idrotten. Med handhavandet avses organisering och styrning av idrotten vid sidan av spelplanen. Som en konsekvens av idrottens roll i samhället har sport management och idrottsjuridik utvecklats till utbildnings- och forskningsområde inom universitets- och högskolevärlden.

I USA finns enligt The Commission on Sport Management Accreditation (COSMA) 268 lärosäten som bedriver sport management-utbildning på antingen bachelor- eller masternivå. Att sport management är väl etablerat som utbildning på andra sidan Atlanten har inneburit att det mesta som skrivits om sport management är producerat på

engelska, och tar sikte på Common Law systemet. Här bör det påtalas att i det följande skriver jag amerikansk litteratur men denna är tillämplig i alla Common Law-länder. Som exempel på att den amerikanska proffsidrotten tidigt utsatts för rättens påverkan kan nämnas att Supreme Court (högsta domstolen) i USA allredan år 1922 prövade frågan om konkurrensreglerna i antikitrustlagstiftningen Sherman Act inom baseboll.[1] Vid en jämförelse med Sverige kan konstateras att RF stiftades år 1903, och att amatörreglerna avskaffades år 1967. Således är det inget anmärkningsvärt att i Sverige, till skillnad mot USA, sport management är ett relativt nytt forsknings- och utbildningsfält. Detta avspeglas naturligtvis också i produktionen av svensk litteratur. Att kunna använda sig av amerikansk sport management-litteratur är således inget som skall ses som helt främmande för den svenska läsaren. Likheter och skillnader inom organiseringen och styrningen kan studeras och sättas in i ljuset av ett svensk perspektiv. När man läser den amerikanska litteraturen bör man dock vara observant på vissa delar. I amerikansk rätt (Common Law) finns till exempel civil law, men denna skall inte förväxlas med det civilrättsliga systemet vi har i Sverige. Detta kan naturligtvis vara ett problem för lekmannen i läsandet av amerikansk litteratur. Av det som finns publicerat nationellt inom sport management kan *Perspektiv på Sport Management*[2] nämnas – men det finns även annat. Inom svensk idrottsjuridik skall speciellt *Svensk Idrottsjuridisk Förenings Artikelsamling* nämnas – som utkommer årligen sedan år 1996. I denna finns stor kunskap och erfarenhet representerad. Svensk Idrottsjuridisk förenings Artikelsamlingen är den viktigaste källan om man intresserar sig för svensk och till viss del internationell idrottsjuridik.

Introduction to Sport Law introducerar läsaren till det amerikanska rättssystemet (Common Law) och relevanta amerikanska idrottsjuridiska områden. Boken innehåller tio kapitel: U.S. Legal System, Tort Law and Product Liability, Risk Management, Agency Law, Contract Law, Employment Law, Constitutional Law, Gender Equity, Intellectual Property Law och Antitrust law. I och med bokens fokus på idrottsjuridik i Common Law-länderna är den inte direkt tillämplig på svenska idrottsjuridiska problemställningar och frågor. Men boken kan användas och har flera poänger för den svenska läsaren. Förutom att boken direkt kan användas som introduktion till en komparativ studie av amerikansk idrottsjuridik kan innehållet utnyttjas av den svenska läsaren, på så sätt att analogier görs till svenska förhållanden. Bokens frågeställningar och förklaringar är inte helt främmande för svenska förhållanden. Men det är viktigt att påpeka att när man väl gjort detta måste den svenska rätten sättas in istället för den amerikanska. Civilrätt istället för Common Law.

” *Sammanfattningsvis kan jag konstatera att boken är en bra och läsvärd introduktion till sport management och idrottsjuridik i USA.*

Av bokens alla intressanta kapitel föll jag speciellt för kapitel tio: Antitrust Law. Konkurrensreglerna och Antitrust med speciellt baseballs ställning konkurrensrättsligt är på många sätt fascinerande. Läsaren får en bra förklaring kring Antitrust och Sherman Act. Ett annat kapitel som av den svenska läsaren kan uppskattas speciellt är introduktion till det amerikanska rättssystemet, U.S. Legal System. I kapitlet ges bl.a. en enkel förklaring till det amerikanska domstolssystemet, U.S. Court System, vilket kan vara av intresse för den som inte är insatt i ämnet. I boken finns bl.a. bra figurer och diskussionsfrågor. Detta underlättar förståelsen och möjligheterna till inläring. Boken som helhet är således pedagogiskt uppbyggd och läsaren kan följaktligen följa med in i de aktuella områdena på ett bra sätt. Bokens uppbyggnad underlättar på det sättet möjligheterna att överbrygga skillnaderna mellan Common Law och Civil Law och att kunna sätta in boken i ljuset av svensk sport management och idrottsjuridik.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att boken är en bra och läsvärd introduktion till sport management och idrottsjuridik i USA – och i viss mån i övriga länder inom Common Law-systemet.

[1] USA. Supreme court. (1922). Federal Baseball Club of Baltimore vs. National League of Professional Baseball Clubs.

[2] Broberg, Ingela. m.fl. (2004). *Perspektiv på Sport Management*. SISU Idrottsböcker, Stockholm.

© Jyri Backman 2009.

 [Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk](#)

 [Buy this book from Amazon.co.uk](#)

 [Buy this book from Amazon.com](#)